

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 82 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Zavezniška vojaška opora na vzhodu

Danes vzdržujejo Francozi v Siriji v Mali Aziji 170.000 mož broječo armado, katero tvorijo po pretežni večini kolonialne čete. V Palestini je Angležem na razpolago 50.000 Angležev, Avstralcev in Novozelancev. Ta vzhodna zavezniška vojska bo narastla do junija na 250.000 Francozov in 80.000 Angležev pod skupnim vodstvom priznanega francoskega generala Weyganda.

Omenjena armada je za vojaško kretanje na vzhodu vsekakor zelo pomembna ter znatna sila. Vojska, s katero je odločil angleški lord Allenby 1917—18 vojno na vzhodu, je bila precej manjša. K četam pa je treba prišteti letalstvo in podporo od strani mornarice.

Obstoja še možnost iz Sirije in Palestine

vpoklicati ojačenja. Da bi se Francija poslužila te možnosti na Libanonu, je dvomljivo. Sigurno pa je, da je Angliji, ako le hoče, na razpolago armada 60.000 Judov, po največ vojaško odsluženih in v zadnji nemirni dobi v Sveti deželi izvežbanih mož, ki so po sodbi angleških strokovnjakov zelo uporabni.

Kako pa izgleda preskrba te skupne zavezniške vojske na vzhodu? Tudi v tem oziru so razmere zelo ugodne. Prevoz raznih potrebščin je skozi Sueški prekop in po Sredozemskem morju — ako ostane Italija nevtralna — lahek ter siguran. Razen tega pa je mogoče oskrbeti znaten del oskrbe v deželi sami. Poljedelstvo je na Libanonu in v Sveti deželi po zaslugi Francozov in Angležev na vrhun-

cu. Palestinska industrija z lahkoto zalaga Weygandovo armado z obleko, obutvijo in zdravili.

Ali so pravkar označene vojaške priprave zaveznikov na vzhodu namenjene obrambi ali pa napadu, je zaenkrat še skrivnost visoke politike. Za oba primera pa je položaj vojaške opore zaveznikov v Palestini in Siriji izboren. Iz te vojaške moči zaveznikov črpa Turčija zavest popolne sigurnosti. Petrolej v Mosulu in Kerkuku, Egipt in Sueški prekop so nedosegljivi za vsakega sovražnika. Na drugi strani pa nudi oporišče Palestina Siriji možnost za velika, mogoče celo odločujoča vojaška kretanja, kakor hitro bi napočil tozadevno ugoden trenutek.

Triletnica prijateljske zveze Jugoslavija-Italija

Na velikonono nedeljo so potekla tri leta od sklenitve prijateljske zveze med Jugoslavijo in Italijo. Dalekosežnost te pogodbe se je že zelo vidno pokazala v tej vojni, v kateri sta ostali doslej Jugoslavija in Italija nevtralni in iznad vseh nevarnih zapletljajev. Ob priliki omenjene triletnice sta izmenjala naš in italijanski zunanji minister brzojavki, ki

podčrtavata veliko vrednost jugoslovansko-italijanskih prijateljskih odnosov, zasnovanih na popolnem zaupanju v sedanjih negotovih časih in na medsebojnem spoštovanju. Oba ministra sta tudi izrazila prepričanje, da bo prijateljstvo, osnovano s to pogodbo, tudi v bodoče dobro služilo koristim obeh narodov in držav.

Vztrajnost in nepopustljivost Anglije

Že stoletja se drži Anglija osnovnega političnega načela: samo z na tleh ležečim nasprotnikom sklepati mir.

Radi nenadnega pobotanja med sovjetsko Rusijo in Finsko predbaciva angleško časopisje vodilnim vladnim možem »vojno zamujenih priložnosti«, čakanje in neodločnost. To so očitki, ki so gotovo najtežjega značaja. Samo o enem molči angleška javnost in nihče ne slišati o kakem popuščanju ali o rastoči mirovni možnosti. Ravno nasprotno! Nikdar še niso bili Angleži bolj odločni, vojno bojevati do zmagovitega konca, kakor ravnar sedaj, v trenutku tako zvanega diplomatskega poraza.

Največja moč Anglije je ravno v tem, da zamore vzdržati poraze. Čeravno bi bila angleška vojska na suhem premagana, še vedno ostane nedotaknjen veliki angleški otok, na katerega ni stopila celih devet stoletij sovražnikova noga. Od otoka daleč po vsem svetu pa se razprostira angleško svetovno vladarstvo, katerega je mogoče le počasi razgibati duševno, politično in vojaško, ako pa se enkrat postavi na noge, se ne pusti zadržati za nobeno ceno, da bi ne doseglo enkrat zastavljenih ciljev. In ti angleški cilji so: ne pustiti v ospredje nobene velesile, katera bi zamogla enkrat postati nevarna in križati koristi angleškega svetovnega vladarstva.

Novo nemško zračno orožje

Strokovnjaki angleške vojne mornarice preiskujejo novo nemško orožje, ki se imenuje zračni torpedo. Nemško letalo je vrгло ta torpedo 6 km južno od Brilingtona, ko je preteklo nedeljo križarilo nad brilingtonskim zalivom. Torpedo je dolg 4 m, ima obliko smotke in je pobarvan z rumeno-plavo barvo. Na njem je naslikan angleški ministrski predsednik Chamberlain z dežnikom v roki. Ako zadene torpedo cilj na suhem, deluje kot bomba, če pa pade v morje, je nevaren ladjam kot mina.

Papež proti besedolomstvu in teptanju pravic narodov

Na velikonono nedeljo je opravil sv. oče Pij XII. v cerkvi sv. Petra v Rimu slovesno službo božjo, katere se je udeležilo nad 50.000 vernikov. Po sv. maši je imel poglavar katoliške Cerkve govor, v katerem je obsodil besedolomstvo in teptanje pravic narodov in je tudi javno označil edino zdravilo proti takemu zlu. Najbolj značilne besede sv. očeta se glasijo:

»Sloga med narodi je zdaj uničena, slovesno dane besede so prelomljene. Pogodbe so ali spremenjene ali pretrgane. Vse, kar je človeški duh izumil, vse sile in vse bogastvo sveta služi danes samo vojni. Tudi tisto, kar bi moglo služiti delu, blagru in napredku narodov, se je danes obrnilo drugam, da bi rodilo pokolje in povzročilo razvaline. Nevar-

nosti vseh vrst jemljejo moč miroljubnemu izmenjavanju misli. Danes ni nobena redkost več videti, kako se teptajo pravice narodov, kako se požigajo in bombardirajo vasi, ki so brez slehernega varstva.

Kakšno zdravilo je mogoče najti proti takemu zlu? Edini lek in rešitev nam prihaja od Kristusa. On edini in pa vera moreta vzpostaviti potrebno ravnovesje, moreta obvladati strasti in viharje, izpopolniti pravo in pravico in nas nadahnuti z duhom usmiljenja. Morda bo človeštvo le doumelo potrebo po slogi in po bratski ljubezni in bo bodoče odnose med posameznimi narodi uredilo ne s silo, marveč s pravičnostjo in človekoljubnostjo. Po sv. maši je dal sv. oče svoj blagoslov »urbi et orbi« — vesoljnemu svetu.

Ženske opravile preselitev Fincev

Do 23. marca je bila končana preselitev Fincev iz vseh manjših pokrajin, katere so pripadle po mirovni pogodbi sovjetski Rusiji. Finsko prebivalstvo je zapustilo z vsemi nepremičninami vred vse kraje, katere so jim vzele boljševe, s katerimi nočejo imeti Finci nobenih stikov. Izpraznjevalna dela je vodil finski general Sivo, poveljnik protiletalske obrambe med vojno. Glavno delo pri preselitvi

pa so povsod z največjim junaštvom in požrtvovalnostjo opravile ženske. One so znale premagati vse težave preseljevanja, ki se je vršilo v popolnem redu in je sovjetsko vojaštvo vkorakalo v čisto izpraznjene, od granat ter ruskih bomb do tal porušene in po preselitvi Fincev — izumrle vasi, naselja, trge in mesta. Rusi so že poslali na zasedeno ozemlje delavstvo, da pospravi ruševine.